

SZKOŁA PODSTAWOWA W MODRZU

**SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA KLAS I-III
„POWITANIE WIOSNY”**

**Opracowała: Katarzyna Wasiewicz
Odpowiedzialni: wychowawcy kl. I-III**

Zajęcia przeprowadzane w klasach I-III obejmują okres od 15 do 21 marca 2011r. Wychowawcy realizują wiosenne bloki tematyczne zgodnie z planem całorocznym, włączając w swoje zajęcia zadania związane ze scenariuszem „Powitania wiosny”.

Cele zajęć:

- wzbudzanie wrażliwości na piękno przyrody
- postrzeganie zmian zachodzących w przyrodzie w poszczególnych porach roku
- poznanie i kultywowanie zwyczajów i obrzędów ludowych związanych z pożegnaniem zimy i powitaniem wiosny
- integrowanie uczniów klas I-III we wspólnym przeżywaniu i zabawie.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- obserwuje podczas wycieczki elementy przyrody ożywionej
- wymienia zmiany zachodzące w przyrodzie wiosną
- zna zwiastuny wiosny (kwiaty, zwierzęta)
- potrafi wymienić zwyczaje związane z powitaniem wiosny
- odpowiada na pytania do tekstu czytane samodzielnie (czytanie ze zrozumieniem)
- kultywuje tradycje ludowe poprzez aktywny udział w imprezie powitania wiosny
- potrafi zaśpiewać przyspiewki ludowe związane z obrzędami ludowymi
- recytuje wiersz
- wykonuje w grupie marzannę, gaik i stroik na głowę
- wykonuje instrument perkusyjny wg własnego pomysłu
- aktywnie uczestniczy w tworzeniu gazetki klasowej dotyczącej wiosny.

Materiały:

- płyta CD z nagraniem A. Vivaldi „Cztery pory roku” – „Wiosna”
- płyty CD z nagraniami piosenek „Szmacciana panna” i „Gaiczek zielony” – tekst załącznik 1 i 2
- tekst listu Wiosny do dzieci – załącznik 3
- tekst dotyczący tradycji ludowych związanych z powitaniem wiosny – załącznik 4 (dla klasy I) i załącznik 5 (dla klas II-III)
- zagadki o wiosnie – załącznik 6
- tekst wiersza L. Łącz „Już!”- załącznik 7
- materiały potrzebne do wykonania instrumentów perkusyjnych – „hałasników” (plastikowe opakowania po napojach, groch, kasza, drewnienka, kapsle itp.)
- materiały do wykonania gaika i stroika (kolorowe bloki, gałazki, krepa).

SZMACIANA PANNA

Słowa: Joanna Pietrzak (źródło ludowe)

Melodia ludowa „Te opolskie dziouchy”

Marzanno, Marzanno,
ty szmaciana panno!
Zaraz cię spalimy,
by się pozbyć zimy!

Tra-la-la, tra- la-la,
Tra-la-la-la-la-la.
Zaraz cię spalimy,
by się pozbyć zimy.

GAICZEK ZIELONY
Melodia ludowa z Mazowsza

Gaiczek zielony, pięknie przystrojony,
w czerwone wstążeczki, przez śliczne dziewczeczki.

A ten gaik z lasu idzie,
dziwują się wszyscy ludzie,
idzie po lipowym moście,
przyglądają mu się wszyscy goście.
Gaiczek zielony...

Już skowronek nam zawitał,
Wojtuś-bociek już zaklekał,
jaskółeczki gniazdka sprzęgły,
kurki, gąski się wylęgły.
Gaiczek zielony ...

A ta zima ciężka była –
wszystkie ziółka wymroziła,
ale my się tak staramy
i te ziółka nazbieramy.
Gaiczek zielony...

I my także się nie lenim,
zasiewamy już nasieniem.
Pobłogosław nam, mój Boże,
W polu, gurnie i w oborze.
Gaiczek zielony...

Drogie dzieci!

Bardzo się za Wami stęskniłam. Ale Zima jest twarda i bardzo kapryśna. Nadal jej wierni słudzy – Mróz i Śnieg – panują na Ziemi. Wiem, że ostatnio trochę podupadli na siłach, ale Zima nie chce się poddać. Uwięziła mnie w lodowej pieczarze.

Tak bardzo chciałabym być już z Wami. Marzę, by pomalować świat na zielono, by rozgrzać Was wiosennym słońkiem i obudzić do życia uspioną przyrodę. Niestety sama nie dam rady się uwolnić z niewoli Zimy. Jest jednak na to rada. Wypełnijcie moje prośby, a zawitam u Was szybko.

☺ Pospacerujcie po wsi i poszukajcie znaków, które Wam przesyłam!

☺ Zagrajcie na „hałasnikach”, by odstraszyć Zimę!

☺ Spalcie marzannę – symbol odchodzącej Zimy!

☺ Zaśpiewajcie piosenkę, która sławi Wiosnę!

☺ Powitajcie mnie gaiczką zieloną!

☺ Bądźcie radośni i uśmiechnięci!

Wasze uśmiechy i gorące serduszka roztopią złość Zimy i pozwoli mi ona do Was wrócić.

Czekam na Was z utęsknieniem.

Wasza Wiosenka ☺

Modrze, 15 marca 2011r.

WIOSENNE TRADYCJE

Dawno temu wierzono, że zima sama nie odejdzie, dlatego należy ją przegnać, aby na jej miejsce mogła przyjść wiosna. Zima, czyli czas uśpiania przyrody, była trudna zarówno dla zwierząt, jak i dla ludzi. Wiosna uosabiała wszystko, co żywe i radosne. Aby wiosna mogła przyjść na świat, należało pokonać zimę. W tym celu ze słomy robiono niedużą kukłę i ubierano ją w kolorowe szmatki. Kukłę taką nazywano marzanną. Kukłę 21 marca topiono w rzece albo palono na polu. Następnego dnia do domów przynoszono symbol wiosny – gaik-maik. Była to pięknie przystrojona gałąź jodły lub świerku.

Co uosabiała wiosna?

.....

.....

Jak nazywano słomianą kukłę?

.....

Co robiono z kukłą 21 marca?

.....

.....

Co to był gaik-maik?

.....

.....

Od niepamiętnych czasów wiosna zachwycała ludzi i od zawsze uroczyście ją witano. Przychodzi do nas 21 marca, to znaczy w dniu zrównania dnia z nocą. W tym dniu trzeba koniecznie utopić lub spalić marzannę, zwaną również śmiercicha, słomianą kukłę, która przedstawia zimę, a także symbolizuje wszelkie zło i choroby nękające ludzi w czasie zimowych chłódów. Często śpiewano:

*Zgiń przepadnij, zimo,
I nie wracaj do nas.
Na przyjęcie wiosny
Otwórzmy ramiona.*

*Żegnaj nam, marzanno,
Już na wiosnę pora.
Wskakuj więc do wody.
Płyn sobie do morza!*

Następnego dnia po utopieniu marzanny do domów przynoszono symbol wiosny – gaik-maik. Była to pięknie przystrojona gałąź jodły lub świerku.

A teraz już można zająć się poszukiwaniami wiosny w ogrodzie, parku, na łące, w lesie. Jej pierwszy zwiastun to najwcześniej kwitnący krzak leszczyny. Z jego nagich jeszcze gałązek zwieszają się wiotkie bazie, z których sypie się delikatny pyłek. Niektórzy twierdzą, że wiosna rozpoczyna się od chwili, kiedy spod śniegu wychyla się złoty, otulony delikatną koronką zielonych listków rannik, albo drżący, biały dzwoneczek – przebiśnieg inaczej śnieżyczka. Zaraz po nim pojawiają się podbiały, krokusy, przylaszczki, zawilce, sasanki. Pamiętajmy, że te pierwsze wiosenne kwiaty są pod ochroną. Cieszymy nimi oczy, ale nie zrywajmy ich. Najpiękniej wyglądają w naturze, a nie w bukiecie! Niecierpliwie czekamy również na powroty ptaków. Bociany powinny wrócić do swoich gniazd najpóźniej do 25 marca, w dzień Zwiastowania Pańskiego. Ich spóźnienie jest zapowiedzią nieurodzaju. Najwcześniej powracającymi z ciepłych krajów ptakami są skowronki i dzierlatki. Ich podniebny śpiew można usłyszeć nad polami już pod koniec lutego. W lasach na świat przychodzą młode dziki i wilczęta.

Wiosną dobrze jest mieć oczy i uszy szeroko otwarte na to, co dzieje się wokół. Na pewno dostrzeżemy wtedy, jak w zielen i żółć stroją się łąki i lasy, usłyszemy brzęczenie pszczoł i szelest skrzydeł pierwszego motyla.

I choć w marcu jak w garncu, to warto wyruszyć na spotkanie z wiosną całą klasą. Przyda się wtedy aparat fotograficzny i szkicownik. Te obrazy warto utrwalić na kliszy lub na papierze.

1. Symbol wszelkiego zła i chorób zimowych to:
 - śmiercicha
 - gaik-maik
 - marzanna.

2. Gaik-maik to:
 - pięknie przystrojone gałązki kwitnącej leszczyny,
 - pięknie przystrojona słomiana kukła,
 - pięknie przystrojona gałązka z drzewa iglastego.
3. Najwcześniej przylatują:
 - dzierlatki,
 - bociany,
 - skowronki.
4. Pierwszymi zwiastunami wiosny są:
 - kwitnąca leszczyna, krokusy, sasanki,
 - śnieżyczka, rannik, kwitnąca leszczyna,
 - podbiały, krokusy, przylaszczki.
5. Wiosnę witamy:
 - w dzień Zwiastowania Pańskiego,
 - 21 marca,
 - w dniu zrównania dnia z nocą.
6. Wczesną wiosną rodzą się:
 - sarnięta i wilczęta,
 - młode dziki i zajączki,
 - wilczęta i dziki.
7. Podkreśl zdanie mówiące, jakiej pogody możesz spodziewać się w marcu.

WIOSENNE ZAGADKI

1. Przyleciał szary ptaszek.
Nad polem zaśpiewał jak dzwonek.
Znają go dobrze dzieci – to jest
2. Powrócił do nas z dalekiej strony.
Ma długie nogi i dziób czerwony.
3. Niedługo zima już stąd pryśnie.
Śnieg już przebiłem –
4. Nie ma lepszej lotniczki.
Ogon niczym nożyczki.
Lepi gniazdo pod strzechą,
jest dla ludzi pociechą.
W powietrzu toczy kółka.
Kto to taki?

Znajdź ukryte w zdaniach zwierzęta lub rośliny.

Biegamy szybko po boisku. (mysz)
Wyjeżdżam jutro na wieś do babci. (jeź)
Babcia przysłała mi długi list. (lis)
Marek kolekcjonuje małe samochodziki. (dzik)

Cyklon to potężny wir powietrza. (klon)
Gra Bogdana była bardzo interesująca. (grab)
Ten sos naprawdę mi smakował. (sosna)
Nie pal mamó papierosów. (palma)

JUŻ!

Autor: Laura Łącz

Spadła deszczu kropla –

PLUM

Zawiał ciepły wietrzyk –

SZUM

Coś pachnie w powietrzu –

KWIAT

Zamienia się wokoło –

ŚWIAT

A co to tak śpiewa?

PTAK

Czyżby przyszła wiosna?

TAK!!!

Dzień I

1. Wysłuchanie utworu A. Vivaldiego „Cztery pory roku” – „Wiosna”. Rozmowa na temat nastroju utworu. Ekspresja ruchowa do powyższej muzyki.
2. Odczytanie listu od Wiosny (list czyta wybrane dziecko).
3. Zaplanowanie wycieczki na następny dzień (wybór trasy, co będziemy obserwować, jak będziemy notować spostrzeżenia – notatki lub robienie zdjęć, ilustracji, które będą wykorzystane do gazetki klasowej).

Dzień II

1. Spacer po wsi wg planu z poprzedniego dnia.
2. Rozmowa na temat zmian, które zachodzą w przyrodzie (na podstawie obserwacji podczas spaceru).
3. Rozwiązywanie wiosennych zagadek.
4. Tworzenie instrumentów perkusyjnych wg pomysłów dzieci („hałaśniki”).

Dzień III

1. Ciche czytanie ze zrozumieniem tekstów o tradycjach ludowych związanych z powitaniem wiosny.
2. Wyodrębnienie grup, które przygotowują marzanny.
3. Nauka przyspiewki „Słomiana panna”.

Dzień IV

1. Praca w grupach – tworzenie gaików i stroików na głowę.
2. Nauka piosenki „Gaiczek zielony”.

Dzień V – 21 marca

1. Przypomnienie poznanych piosenek.
2. Nauka wiersza L. Łącz „Już!”.
3. 9.00 – wymarsz barwnym korowodem, przejście ulicami Modrza (z wykorzystaniem wykonanych instrumentów perkusyjnych), prezentacja marzann na boisku „starej” szkoły, palenie symboli zimy połączone ze śpiewami i recytacjami.
4. Powrót do klas – 10.30.
Tworzenie klasowych gazetek ściennych związanych z powitaniem wiosny.

Zatwierdzam do realizacji – dyrektor Karolina Kula